

Landskap: Östergötland Upptecknat av: Carl Segerstål
Härad: Ydre Adress: _____
Socken: Breda Berättat av: Månsson
Uppteckningsår: _____ Född år _____ i _____

Uppteckningen rör

- Bröllopsred 1.
- Nykommen dräng eller piga 2.
- Nyköpt ko ledas in i köket 2.
- Kjök som lämnades ut, slå kors med knivar 2.
- Så långt vii röst hörs, ä' de mitt 3.
- När ingen så långt vii röst hörs, ä' de mitt
- Jaguck slott då er skott så långt mitt hörs, ä' de
hett. 4.
- "Bjävspiz" (sång). 4.
- Spiritus av konpögg 4.
- Varsel. 5.
- Kreaturene släpptes i vall, gå över eggjäm 6.

7 Jun hd
Sund Härtor trätas bort. 6.

Barn med skärva; trampa på lik 6.

Seder i bruk vid dödsfall 7.

"Jälven" slog tjära i ryggen på toalet 8-9.

Trölskötten Petter Eriksson 9.

Kastade sin plidhuvar i virvelvinn 11.

"Hans luv - Blåkulla" 12.

Täckkärningarna för bort dygnelonsdagshäls 12.

Trana bär ljus i säng 13.

Varfs - afton 13.

Vångfredagen 13.

"Förste april tände de vallmo-mäss-ella 14.

"Mjätt djupet på Skirsjön, skrä-ya i huvet
på veckan 15.

Midnattstäng 15.

"Gamle nedommar-afton 15.

Bära lik 16-17.

- Baru som hade svårt att hålla sitt
vatten 17.
- svårt för att dö, gå ut och ropa "du ska dö" 18.
- Hörnsljäder i kudden försvårad dörschamper 18
- När Petter Ost hängde sig, tog Bräune-Frigge
hans lemlingsstygg. 18-19.
- Bräune-Frigge kunde bota omma bettet 19.
- " " hade en sten kallad åskvigge 19.
- "Hara-Jösse" sköt svarten hare 20.
- Mattes i Glappa i Jean på Tösslacken
va. lobosse skytter 20
- Kunde våla med skor-jungfru, kunde
jä. stora förmåjer 21
- Jätte i Tunnarp. 21
- Jättekarst 21
- Tredja kloeka i Tunnarp stäl. spörrel 21.
- Odens jakt 22.

- Visan om "Bellmans klaga" 22-23
- Kämmensgubbe, avskedsbrev till
häradsrätten 24
- Flängen fick äta för sig själv. 25
- Kyrkoherde flin var den förste i ydne
som var med om hälslokt. 25
- Gammal grasalint, som hette "Kämm hane"
och "Fläng han" 25
- Bellman i Fidesrum och "häradsfläng" 25
- Bråk vid slakt 26
- Trulst vid hjärtat "olydningsavvakt" 26
- "Nöst-kota" kota i krålegru 26
- Slaktegubben, han var sup för var le i
som foten 27
- Fruktlinxa skrev över grista, när som
kokte vitgröt 27
- Gubbe i Aggebo hade tyvel och vingar 27

Ljättspråking	27
Prästene ville ha han skulle läsa bort konsten att bota skavvan	28.
"Per vill ha tobaks sin skalle!"	
Gumman tog ben på kyrkogården	28.
Gasta-skrik	29
Strömkan	30
Necken å strömkan	30
Rottingshant	32
Ryttaren som krockade på trollberget	33
Trollen skrek "Var å minn hatt"	34
Trollfiske	35.

Östergötland
Vare Månsen
Vad gubben Månsson i Humleåsen berättade
1560

När det var storbröllop,
hölls bröllopet alltid i brü-
dens hem och varade i
tre dagar.

De flesta gästerna
stötte till brudföljet vid
kyrkan. När stälen drog hem
från kyrkan blevo gästerna
undfångade vid vägen ett
stycke från bröllopsgården.
Vid vid denna första und-
fångad, som kallades "ut-
fångad" var den s. k. "fö-
ridaren" (oftast en knäkt).
Han led folket till mötes,
när det kom från kyrkan,
och, sedan han skött sit
vård kall, följde han med
"snoen" hem.
eföljet

(36.5)

22 1 / Det första mykningen
dräng eller junga gjorde, var
att sätta sig på grisel-
hallen och låta mjölken
smögas; detta för att se-
dare i "less ve." /

Myköst ko leddes först
in i stugan, där man gav
henne bröd; detta för att
hon skulle trivas och ge
bra med mjölk.

I mjölk, som läm-
nades ut, skars ett kors
med en kniv eller också
hålls kruset med mjölken
ett litet tag över juld. Ett
tredje sätt var att släppa
ett glödande kol i kruset
innan mjölken ihålles.

"I Torpa-socken va
då en käng, som sto i bara

särken må e. kanna på dyng
 stacken en lymnelousdassmör-
 ron,innan sola hadde
 giet upp. Å ho skrek:

LUNDS UNIVERSITETS
 FOLKMINNESARKIV

"Ja röcker,
 ja ja töcker,
 ja sa ha smö
 ifrå Högja-lycke,
 å smö ifrå Falla^x
 å smö ifrå gåla^{xx} alla;
 å ifrå Häs^x
 ska ja ha e stor smögås!—
 Så långt mi röst hörs, å då mitt?"

Då å en skytt, som
 har bevärat da här. Han had-
 de valt jän töppa^{xx}-jakt jän
 mörren och fick se, å
 höra känga. Men när ho
 skrek:

"Så långt mi röst hörs å då mitt"
 så sköt han å ett skott

4
å skrek till:

"Så långt mitt hörs, å då höll!"

Så va då föddas
för kunga."

En sorts svamp, som ibland
syns på stubben, kallas "bjä-
lpy."

I kyrkan, där finnes
ett ägg, som är betydligt
mindre än de andra. Om
man tar detta ägg och har
det i armbålen, tiller det kläckas,
har man en "spiritus." En
sådant kan man få till
att, det, vad man önskar,
till huset.

Det var en man som
hade en "spiritus." När han
drog föder, tog han bara
ett stia i bogen. Mannen
yttrade då sin mening,

att "han kunde ha ha
 mer te-likes." När han
 drog nyl, tog han också
 baka fite i bagen. Sedan
 han dragit nyl, gav man
 ner honom en ny tja.
 Från den stunden, lät "spi-
 ritusen" bli att det så-
 got.

LUNDS UNIVERSITETS
 FOLKMINNESARKIV

"När vi byggde lagain
 i Sprängsta, hörde jag en
 morron, när jag gick
 hem dit — jag hörde där
 då — hur timmerlaget
 va i fullt arbete. Jag
 tyckte, då va konstigt,
 för då va mycke tidit
 på morron. Så när jag
 kom fram va då tyst
 i timmerkaia lög i sov."

Har ett kreatur fått
 "böl-hälsa", skäres nu

6
torva bort runt den sjuka
foten. Torvan bäres till
sen, annars ägor, då den
sättes upp på den gälds-
gäldsstaber. — En gång
kan man få se sådana
torvar på gäldsgäldssta-
rar. Berättelsen sig m
i fjol.

När kreaturen släpptes
vill, fingo de gå över Regg-
järn, som lades på tåghela
till fjärr, "så inte skogsrät
skulle ha makt med dem."

Vätor kunde trättas
bort med, vatten från
pölar, över vilka lik
färts fram.

Barn som hadde
skärva, lät di trampa på
lik, å så ba föräldra

1560 27
likt att då skulle ta man
sej den där däligheta."

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Enar och granar ställdes
omkring liket, där det stod
i ett skjul eller så.

Klockan stannades, när
man trodde, att den sjuke
snart skulle dö.

När lik kläddes, sattes
fingerantur på dess händer.

Kistlocket sattes fast med
håpinnar; "di ville inte slå
då bössta, sen liket var
neclagt."

För att kistan inte
skulle komma tom från
snicksalen, brukade han
kasta en nåve hyvelspån
i henne.

Q.
m. d. s. s. m.

88 Mistlocket sattes inte
på, förän liket skulle
flytta.

En psalmbok lades
under likets huvud.

"
Då var en, som va
re en tjärdal. När han
höll på må å koka beck
i en bace inte tjärdalen
— då gjorde då, senf han va
utbrunnen — kom då ett
gravd fruntimmer å ba
ste för kärma sej, å då fick
ho. Å ho satte sej ner å
ho fråga karen, om han
hette. "Ja heter Sjåwer"
sa han. Så när ho suttit
i stunn, så vände ho
på sej, å då såg karen,
att ho va som i trös-
laja i ryggen. Då tog han
å skrapa tjära å slog i

ryggens på'nä. Å ho te skrika
 åt jänka sej. "Själve brände
 mej! Själve brände mej!" skrek
 ho. Då kom då fram som
 en krikshock utta troll.
 Men när di hörde va ho
 skrek, så drog di iväg
 igen, å fruntinret följde
 på. dom. Se, då va väl
 tu, att knien hadde valt
 så kvick å sagt, att han
 hette Själve — nu trodde
 trolla, att ho hadde brant
 sej själv — annars vet
 inga mäniska hur då had-
 de gått för'en.

LUNDS UNIVERSITETS
 FOLKMINNESARKIV

2. "En som hette Petter
 Erikson i Funnaböa va en
 trällskytte. En gång hadde
 han en töppe som han hadde
 skötit på många gånger å
 inte kunne få. Då gick han
 han ut på den där berg-
 4 tjädrättarp

a.
 man som

10
knallen, då han hadde sin
töppe, en söndasmören, ä
han hadde skuret u' häck-
ter ä haka u' sia snö-
socker ä lagt i bössa. Ä
sä när han kunn te
sijn töppa-bla sä sköt
han. Då skrek dö i
beizknallen: "Spring uti-
kring! Den mätte, otvalla-
de geck ut på söndas-
mören ä, sköt min reng-
ste!" — Ä när han kunn
han lå en ä hans drag-
ota dö i lagain. — Ä då
då, då ä sprunt, för karen
då va gubben i Hväsas
fäfar.

Y. "Då va en dräng,
som gick ä körde gärd
gärd. Då kunn dat en
virelverin ä för öve
gärd. Då to drängen opp

sin slidkniv i slängde upp
 i virvelvinden. Å kniven
 han kunn aldrig ner. Så
 va då te sist om gråsten,
 Kärnga på stället va så
 sänj då påskakärng, å ho
 smorde gressla å jugsu-
 raka å ga sej ivaj. Men
 dringen hadde seet, va
 ho hadde smorje-hornet,
 å han to å smorde en
 stake, å då barkade å
 må humrum må. Sen
 nar han slo ner, va då
 i e skvaelle-kvæn i kvæn
 naskruven. När han så
 så sej omkring, så han en
 hel mängd skogorå å bäck
 rå å tröll, soen hadde
 duket upp på golvet i
 kvæn. Nå föstyre^x då
 va själva skam. Men så
 nar dringen sulle titta
 ner på dom lite när-
 våid

mare så jippade ^x skruven, så
 så han ~~drösade~~^{xx} ner. Å ⁶ då
 då frågde skam: "Va har du
 te romning?" - "Ja har inte,
 i Jesu namn!" sa drängen.
 Men när han nämde ~~det~~^{det},
 varb då om inte accitrop.
 Allt försann. Bara drän-
 gens stidkniv lå kvar.
 Så nu försto han va
 då hadde fått för stå i
 den där virvelfinnen."

"Skams hem kalla
 di för Blåkulla."

Dymmelonsdagssköt-
 len för prästkäringarna
 bort och prästaförskvällen
 kommo de hem. Båda
 kvällarna ^{xxx} i "solnedgän-
 ninga" sköt man ned
 bussen och laddade stockar

x/ stälpte xx fäll xx/ "Dymmelonsdas sköt", de prä-
 staförskvällen.

Östergötland
1560
Lund

1560

Upp. C. Regentel
Bm. Hansson

13

och stubbar och skot. Seden
lever ännu kvar

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

"Trana bär ljus i säng"
vårfridsafton. Den höllen
skulle man gå och lägga
sig, medan det var
dager. Vårveden skulle
vapa nyssningen till den
dagen, annars byggde
tranan bo i vildstacken.

Y. "Varfe-aften va då dom
som klädde ut sej ä
hadde ställa-prov för sej.
Di så riktigt illa ut ä
geck ä tittade i fönstia. Om
ma tog in dom så frigna-
de dom, ä somma skåpade
på dom, för di geck om-
kring så där.

Långfredagen var munk^x
för den stående rätten. Man
^x stora gållar V. G. V.

skulle den dagen inte äta
"tunnet mat", "suppmat",
för att slippa smettas mye-
ket det året.

Y "Sista april lände di
vallon-mäss-ella på di
högsta kullen. Då bläste di
i skarnet, å hadde mu-
rik må sej. En del å
stocka i jellen hadde di
laddade må brut, men
då va ett fullt slöjde,
för då va en del som
part slajna."

Y "Skirsjön mella Norna
Vi å viasom hadde di
mjätt å mjätt, men inte
fått repta, hur djupa han
va. Så en gång hadde di
hängt i skra-jk i lina, å
så när då dro opp så va
yta i hvet på när;

p. 12.
(M. L.)

1560 15
då va Nacken, då, foistass. Å
han sa: "Måla för långt,
så vet du mitt djup!"
Å skissjon å en fjälings-
väg lång, så, så bljiga å
han också.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

För fjans midsom-
marstång nästan i var
by. - Både unga och gamla
gick ute och dansade kring
hennes midsommarafton.
- Stången stod uppe hela nät
en; var rödfärgad, ibland
gul.

"Gamle midsommarafton,
sen solas va nergången, va
da dom, som va ute å
jock tyte. Inte^{ll}ord fick di
säja, lo ville di nät fick
di teckna. - När när mor
va ung å va ute å tjanta
va hos å e joria te inte

ä gick tyst. Ä di feck höra
som då knarkade ä i
likbän, ä då var också
nån som do där i en
grungäl. — Ä då va dom,
som hadde hört barnskrik
i en del gåla, ä där hadde
då också blött barn sen."

"Ja va må ä bar
mansket Tora på Ed — ho
hadde varit huskällsjungfru
där. Vi bar hundra hela
vägen. Vi va åtta bar-
karar, men då va
bara fyra i tåget, som
bar. Ä när vi skulle
byta, fick vi inte stan-
da, utan en efter en
tog den andres plats,
på vi gick. Då va sen,
(sedan) — Ä stannar må
lik på vägen, då gör

* för bar kistan ofta hela vägen till kyr-
kan på en bar.

di inte än rida.

1560

17

17.

När de luro eller körd
lik till kyrkan, färdades de
alltid från så stora vägar,
så långt det var möjligt.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Hemma, när kistan
stod på bänkar framför so-
kuset och man skulle
läge sig till kyrkan, var
det alltid någon, som "tal-
de ut" * liket. — När man
sedan lyfte kistan från
bänkarna, för att ställa
den (på (bänken eller) * vagnen,
sparkades bänkarna alltid
bortkull — en oförklarad
sedvänja.

" Barn, som hade svårt
å hålla sitt vatten, skulle
gå te gumora, så de stog

* när liket bars fram på bänkar ej användes
utan sattes på bänken.

lik, å ta'na i hanna å
 lec, att ho skulle ta
 den där plåga ma sej
 i grava. — Ja vet ej
 hay, som fick lov å
 göra så, när han va
 fliten pojke.

"Va den när som
 låg te' å skulle dö, men
 hadda svårt för å sluta,
 skulle när gå ut å ställa
 sej mitt för där den ^{gjorde} låg
 på ropen så där hördes in:
 Du ska dö!"

Ligger döende på hön-
 sjädrar, försväras detta döds-
 kampen.

"Då va en i Tullerum
 som hette Petter Ost, som höd-
 de gill å kungt sej. Honom va
 Bryne - Trigg framme å hast

recade, innan någon hadde
kommit, å seet honom, där
han hängde. Å Pelle Estas hem-
långstygg hadde han sen, när
han brände, för att då skulle
bli klätt å bra. Å e hann
å en död röde han i
sättninga må."

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

"Brinne-Frigge kunne
bota onna brett. E som
hette Anne-Maja i Pius-
hemmet skulle han bota
en gång. Men då fick han
lov å välja ett, musabai
å herne å då miste han
få välja ut själv, annars
gick på int."

"Brinne-Frigge hadde
jämt en sten di ficka
som han kallte för sin
äskvigge. När di mente

så att di skulle se honom
eller så — da fanns gott
om folk, som va i
så'n — så skulle han
jämt ta te sin askvigg
så da skulle di få utläg^g

Y. "Om Haca-Josse" har
ja hört ett rökke, att han
en gång höjtade te i skojen,
ä så då då kom fram
en hare, ä den sköt han,
ä den va svart.²⁰

Y. "Mattes i Glappa ä
Jaen så Tösbäckern va
lobb-skytte^{xx}. Di kunne stå
ett stöcke ifrån varandra ä
skjuta in i varannas brö-
st. Ä om en höll ett runn-
stöcke mella fingra kunne
den annu slå ett bra stöc-

x) Gustav Gran: bro till Svente Gran, "Hac-Josse"
xx) "lobb-skytte" "finlodd bössa" som kallas "hac-Josse"
i må en jänken ä el klubb.

Öf. Ydne luke ifrån å skjuta bost'et." 221
Sammel s:an Ber. (Manson)

Yf. "Di sön kunne våla må
skos-jungfrua, kunne få stora
förmåjor frå henne, sa di."

21
Yf. "En gälle i Tunnarp å
en i Bulijö hadde en nöckel,
sön di kasta emella sej.
Den ligger nu under Nyfåle-
sten,* säger di."

men
"Fatta i Tunnarp kasta
en sten mot Sunns köka;
då å sten, sön står ve Gye-
by.**"

Yf. "Tredja blocka i Sunn
stal sjöfrät - Nacken - å ho
ligger i Sunn-sjön ve Flacke-
hall. Di försökte en gång å
få öppna må etö gae tvilling.

* Mellan Bulijö och Ånsta vid vägen.
** runsten.

stuta. Men just som de hadde
klocka i pattenbrynet, kunn
sjörät å slo mjölk på dom
så sa: "Här har du din
sköle-kunn!" Å då fortsaun
klocka i sjön igen. Si, då va
så att de inte sulle ha
slätt ut nål eller moras
mjölk så att sjörät kunne
fått fett i'na."

"Odens jakt har ja hört.
Då va som ett par huggen,
som hadde skänt. Då va
jo, förstås, fåglar."

"Ja har hört e visa,
som heter Bellmans blaga:"

"I Stockholm vid ett ställe hus
vid första morgonranden
jag vakte upp i sus å dus,
i havets luft jag andas."

Tar' trass mig i rocken så
- så kan I väl leesina.
Tar-min var en millionär,
å mor-mi född grevinna.

På Operan var ja för var kväll.
Ja drar mitt lilla gädd.
Där har ja vunnit ingenting,
förlorat mina schablier.

På Operan var ja för var kväll.
allt för det bästa konet.
Där har ja vunnit ingenting,
förlorat mina schablier.

Nu vandrar jag - en usel hamn-
bland dessa stötestubbar.
Mitt guld är slut, mitt namn är glömt.
Ja hör till prinsens queller.

Han var en usling, förtärr,
den där Bellman som inte
skötte så. Han var kongens höv-
man, å sen så var slut

24
27 förn, så skrev han då där."

"Då en en nämmandsgubbe
och som ville bli riks nämmands-
tjänste så då skrev han te häls-
ningen:

"Ja ä gammal, matte ä klen
sjuttan år ja sullet sen
nämmandeman i rätten.
Ja har smust
Ja har drömt
Ja har pruntat
Ja har stämt
Ja har gått i öket jämt.
Nu min förda latta!
Enn ro båd natt ä dag.
Mor ä rast, men ja ä svag.
Ack, hur ont ja lider!
Nu ä stämt te tings för fleckers skull,
och i förlikning super full,
i sedan stämt för fyllein,
för saken ja me vill bli fri!"

1560 25
"Flungen" fick äta för sig själv.
Hjälpte någon honom att flunga
flåtan, ringo de skenbart
flung. Att skjuta ner djuret därmed
sökte ej någon i afsturing.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Den förste i ydne som
mulestycke påstod utan
hjälp av någon "Flung" var
kyrkohendes Alin i Norra
Vi socken. Han hjälpte till
något själv och lät ta vana
på köttet, äta kött kunde
man föröfrigt boja något med
vid denna tid.

"Då var en gammal gräsa
list som hette Klano. Han var
flung, han."

I Tidesrums socken i
Kunda härad, bodde en
"Flung", som hette Bellman. Han
kallades häadsflung.

"När di skurit ä en led
tar di ledin ä slår te skonka
må. — Då ä en ceremoni bara."

Enn ofta återkommande
skämt vid slakt var att skicka
någon, lämlrad att låna "rump-
drag" i närmsta by.

"En liten prulst ve hjärtat
kallar di olydingsöral. Derf kastar
di bort för den duger inte.
Likadant ä, då må villhjär-
nan; den ä hvidare ä lite mint
re än rätta hjärnan ä ligge
öppret."

"Ve knålen, sitter då
i kots, som di kallar för
nöst-kots. Den tog somma
vara på ä något stix på."

"Slakte-gulen skulle

1560 297
ha en sup för var le i
svinafoten - åtminstone skulle
slaktarna ha då."

"När fruntimra kotte
vit, gröt, skulle di skreva
över grötgröta - ställa'na
på golvet & stå över'na -
— så bledde gröten inte
vänder." LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

2. "Då va en jubbe i
Aggebo, som hadde en stick
hövel, som gick ve vä - då
va vinga, som lugla de om
kring. & å den gick lör å
gå ve nytänning, då gick inte
få hövel^x suras."

4. "Då va en själspeiling,
som sto i stalla ve Närke
Vi en lång ti - innan di
gick veta, var han sulle
hyvla."

28
begravas. — Å dit bar di barn,
som hadde skåvør, for att di
sulle bliwa å gå på den där
skräcken."

"Mannem, som va præt
i smihuet, ville att Læ skulle
läsa ut kånsta å bota skåvør.
"Då å synn å begrava e sådan
kånst när så många barn
få lig åt," sa han åt en.
Men Læ han ville inte."

"Di hadde hålls på kån-
gårn i Nørre Vi å snickat, å då
hadde væt e kånng å raffsnt
ihop, sticher å fyll ett ben
mer. Å om natta kamm där
næt utafó fattistörn-kånnga bod-
de där — å då skrek: "Jæ
vell ha teleaks sin skalle!" —
Å sen nå di fick leta igenom
stichera, så hettå di ett fecn-
t skräck-död kropp."

1560 29 29
å hushåla eller nått - å då lå
di tobaka. Å sen hulle di
inte ont å då då' skriker."

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Y. "Då va en gubbe som
hette Isak, Kil-Isak di kalle.
En gång en kväll gick han
förbi Sumus kök, så poeta
missade, å då låt sön:
"I-sak! I-sak! I-sak!"
Å han trodde då va en
gäst på kökän, sön skulle
gå'n. Å han te' springa. Men
nu va det sön, och han
hade hälsola* sön va
lös, på ena skon, å ho glap-
pade å låt då sön:
"Ja i fitt'en! Ja i fitt'en!
Ja i fitt'en! Ja i fitt'en!"
Å dess värre spring han
föresten. Så där enligt han
lå allt va må många goda
historier.
* hälsola

"Hör en eller två en natt
 så en inte tala om'et. — Då va
 en gång, när ja tjante, som bon-
 nen i sönen hans, ja ja geck
 följt kunnstboa sig. Å då gniss-
 lade te, i sja. "Du sjar la
 strömkärn!" ja ja, ngen bon-
 nen han te. Å när ja kunn
 hemåt, bladda ja så trött i
 sen så sja ja feck kasta
 så dant, Å lemnar sja it
 ma: "Du sulte, allri ha sxt.
 då där! sjar."

"Då va en, som läde
 så spela i strömkärn, så
 allting höppade. Om di to
 i fängel en vatten katt i
 kastade för'en — kastade i
 strömmen — så feck di läa
 så i spela sig så bra, di
 naustin ville, sja di."

"Näcken i strömkärn

1560 331
å la förmodligen samma ett.

"Nå' ja tyänte i Fönshult
malde ner i Rumsfälla kväin.
En gång, nå' ja hadde fart dit
en dag, så många för mej så
ja feck ligga kväin - kung-
smann, må ja vänta. Å då
nätt, i natt, så stanna
kväina. Å nå' vi feck å
så etter på då skunna
va så feck vi si en stor
sok som sat på hjulstocken
å lå rama på var' löckla
så då så ut som han had-
de hållt verkät. Å ja to en
stake å slo till' en, så han
föll ner - ja tökte då va
inte å skona på. Å då sa
mjölnaren, att ja skulle allri
ha röst den där - han ble
de nesten arg. Sen satte han
i gång kväina. Men då vilt
x)

mycket sen i när då skeddde
målet framåt otta, feck ja
nutt i feck fara hem."

Y. "Ja ha hört en säjen
om fri Hossfall här i
sockna + att det var en
lönne, som hadde släppt
bott ett le-ting i den bott
ett rör. A när han sto i
sij på, hur lättingskara hölls
i Albeten, feck han si nåt
svart. Då pr han åt lättings-
kara, att di skulle följa mig
hem i få en sup. A sen fylldes
han dönn. A så gick han dit
i hittade ett skrin må silver
i väide i. — Då var la en huren
va i en son. Då lön då la va."

Y. "Då va en jöng Sveringe
by ryttare va ritten re i
kastade sin häst. Då va bae-
vinter i han re på isen på

Sommern. När han kunn-
te döralceget, feck han höra
hur då framfode inne i
döret. Då va kalas där, då
va Svallerga, som va bjöd-
na på kalas te döralceget.
Å ryttern to så för å knoc-
ka på. Då kunn då ut
i enfota; åska hadde slaj-
jet mer på na, för åska
vill åt föll. Å tho hadde
en stor å fin silver-bj-
jare i hanka, å den lög
tho ryttern å dricka ur.
Men han torde inte sma-
ka't, utan han slängde,
ut då, som va i m over
alla, å då va så starkt så
lite, som kunn på hästen
sedde bnt hädel. Å som
han då hadde gjort, vände
han, hästen å se, i väjje
på bjarn i näven. Å
Enfota Vetter'n. Tho hadde

34
ett hjul under så ho harrkade
så fram rätt så fort. Å någon
å gästerna som kunn ut, skrek
åt den: "Ri å ri, te I kommer
in på korsköden åker i Sven-
ningaby, för annars kommer
Engota på släi ihål Er!" För
di va egentligen osams trölla
i Svallberget å i Dövalberget.
Å nå her kunn in på
skern kunn å glöreljäm-
stäng å sto i rova. Men
ryttarn, har kunn un-
ga. Å helkon ~~har~~ finns
nu i Nöra V köka."

4. "Allti, nåy då va ka-
las i Sommanås, hörde di,
hur då rova i Svallberget
å Dövalberget: "Var å min
hatt? "Var å min hatt?
Var å min hatt?" Å den do
trölla iväg te kalaset å di
lätte inte si så, för di hadde

1) di där, hatta grå så. Å ma-
ten, rächte inte te, hur
moe, di än, hadde. Di hade
de la når makt, trölla,
så di kunne ta te så."

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Y. "Då va en frim Hoss-
näs, som, satt utanför Alleberges
grå toypa å metade. Å han
feck fisk unna för unna
å unna för unna. Då, hank
han så te sluta må ut över
botten å så ner i vattnet, å
då feck han si en gulbe,
som gick på botten å hack-
tade på fisk åt en. — Så kunne
då ut i trölkärn, å sae:
"Gack hem må dag, smågub-
be! Du får inte fta mer,
fisk ifrå oss! Ja sitter här
så gammal tina. Ja ha le-
vet över sin hundra vint-
ra. Ja minns sin skeskrja
röttna ner å vika öj

1 Hossnäsälunn men ingen
ha reatt så snål etter fesk,
søn du!" Ho vart ursmilt,
han to for noe fesk.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV